

ดัชนีสุขภาพจิตชุมชนท้องถิ่น (Community Mental Health Index)

คำชี้แจง ดัชนีสุขภาพจิตชุมชนท้องถิ่น (Community Mental Health Index) เป็นเครื่องมือที่ประเมินการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อชุมชนในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของชุมชน โดยมีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 36 ข้อ มีวิธีการตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในคำตอบที่ตรงกับการรับรู้ และความคิดเห็นของท่านที่มีต่อชุมชน (ระดับตำบล) มากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อคำถาม และขอให้ตอบให้ครบทุกข้อคำถาม ทั้งนี้เกณฑ์การตอบ แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

ไม่รู้/ไม่มี	หมายถึง	ท่านไม่รู้หรือไม่ทราบว่ามีเรื่องนั้นๆ อยู่ในชุมชนของท่าน
น้อยที่สุด	หมายถึง	การรับรู้และความรู้สึกของท่านที่มีต่อ กิจกรรม/เหตุการณ์นั้นๆ ในระดับน้อยที่สุด หรือแทบจะไม่มีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในชุมชน
น้อย	หมายถึง	การรับรู้และความรู้สึกของท่านที่มีต่อ กิจกรรม/เหตุการณ์นั้นๆ ในระดับน้อย หรือมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอยู่บ้างเล็กน้อยในชุมชน
มาก	หมายถึง	การรับรู้และความรู้สึกของท่านที่มีต่อ กิจกรรม/เหตุการณ์นั้นๆ ในระดับมาก หรือมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งในชุมชน
มากที่สุด	หมายถึง	การรับรู้และความรู้สึกของท่านที่มีต่อ กิจกรรม/เหตุการณ์นั้นๆ ในระดับมากที่สุด หรือมีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำในชุมชน

ข้อที่	ข้อคำถาม	การให้คำตอบ				
		ไม่รู้/ ไม่มี	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด
1	ชุมชนมีการรับฟัง ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกแก่ประชาชนในชุมชน					
2	ชุมชนให้การยอมรับ หรือให้โอกาสประชาชนได้ใช้ ศักยภาพในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน					
3	ชุมชนมีการให้ข้อมูลแหล่งช่วยเหลือที่มีในชุมชน					
4	ชุมชนช่วยเหลือเงินหรือสิ่งของที่จำเป็นแก่ประชาชนเมื่อ ต้องการความช่วยเหลือ					
5	ชุมชนมีการให้คำปรึกษา กำลังใจ ช่วยเหลือเวลาที่ประสบ กับปัญหา					
6	ชุมชนมีกลุ่ม/เครือข่ายที่ร่วมกันช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตประชาชน					
7	ชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ได้ตามที่ต้องการ					
8	หากเกิดปัญหาหรือเหตุการณ์วิกฤตขึ้น ประชาชนใน ชุมชนจะรวมตัวกันเพื่อดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
9	ท่านรู้สึกได้รับการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน					
10	ชุมชนให้ความสำคัญกับทุกคนในชุมชน					

ข้อที่	ข้อความ	การให้คำตอบ				
		ไม่รู้/ ไม่มี	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด
11	ท่านมีโอกาสใช้พื้นที่สีเขียว/พื้นที่สาธารณะในชุมชนเพื่อพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกัน					
12	ความสะดวกในการเดินทางไปพักผ่อนหรือทำกิจกรรมในพื้นที่สีเขียว/พื้นที่สาธารณะในชุมชน					
13	เมื่อท่านเดินอยู่ในชุมชน ท่านจะรู้สึกปลอดภัยอยู่เสมอ					
14	ท่านคิดว่าแผนหรือแนวทางที่ชุมชนมีสามารถรับมือกับปัญหาความรุนแรง/อาชญากรรม/ปัญหาทางด้านมลพิษได้					
15	เมื่อเกิดปัญหาหรือเหตุการณ์วิกฤตในชุมชน (เช่น ภัยธรรมชาติ ความรุนแรง ฯลฯ) ท่านคิดว่าชุมชนสามารถจัดการและปรับตัวได้					
16	ชุมชนของท่านมีสาธารณูปโภค (เช่น ไฟฟ้า ประปา ขนส่งมวลชน ฯลฯ) ที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน					
17	ท่านรู้สึกว่าคนในชุมชนของท่านมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต					
18	ท่านมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต					
19	สมาชิกในครอบครัวของท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
20	สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน					
21	สมาชิกในครอบครัวของท่านมีความรู้สึกห่วงใยและไว้วางใจกัน					
22	ท่านเห็นว่ามีคนบางกลุ่มถูกกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างในชุมชน					
23	ส่วนใหญ่เมื่อคนในชุมชนมีปัญหาด้านสุขภาพจิตจะเลือกหลีกเลี่ยงออกจากสังคมและรอให้อาการป่วยหายเอง					
24	ท่านเคยได้ยินคนในชุมชนเรียกผู้ป่วยจิตเวชหรือคนที่มีปัญหาสุขภาพจิตว่าเป็นคนบ้า					
25	คนในชุมชนเชื่อว่าผู้ป่วยจิตเวชหรือคนที่มีปัญหาสุขภาพจิตไม่สามารถป้องกันหรือรักษาได้					
26	ท่านเคยเห็นผู้ป่วยจิตเวชหรือคนในครอบครัวที่มีผู้ป่วยถูกกีดกันไม่ให้ทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน					
27	ท่านเคยเห็นผู้ป่วยจิตเวชถูกปฏิเสธความช่วยเหลือจากคนในชุมชน					
28	ชุมชนของท่านมีการส่งเสริมความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพจิตของตนเองให้กับประชาชน					

ข้อที่	ข้อความคำถาม	การให้คำตอบ				
		ไม่รู้/ ไม่มี	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด
29	ชุมชนของท่านมีการส่งเสริมสุขภาพจิตให้กับเด็กในโรงเรียน					
30	ชุมชนของท่านมีการส่งเสริมทักษะในการเลี้ยงดูบุตรให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง					
31	ชุมชนของท่านมีกิจกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการคิดทำร้ายตนเอง					
32	ชุมชนของท่านมีการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตของคนในชุมชน					
33	คนในชุมชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพจิตได้ง่าย					
34	หากท่านต้องการความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตท่านรู้ว่า จะขอรับการช่วยเหลือได้จากที่ใด					
35	ท่านพึงพอใจต่อการดูแลสุขภาพจิตซึ่งกันและกันของคนในชุมชน					
36	ท่านพึงพอใจต่อบริการสุขภาพจิตในหน่วยบริการในชุมชนของท่าน					

เกณฑ์การให้คะแนน (ทั้งฉบับ) ทั้งหมด 36 ข้อ

การให้คะแนน	ข้อคำถามทางบวก 30 ข้อ	ข้อคำถามทางลบ 6 ข้อ
		ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36
ไม่รู้/ไม่มี	0	4
น้อยที่สุด	1	3
น้อย	2	2
มาก	3	1
มากที่สุด	4	0

เกณฑ์การให้คะแนน (ด้านที่ 1 ทูนาทางสังคม (Social Capital)) 10 ข้อ

การให้คะแนน	ข้อคำถามทางบวก 10 ข้อ	ข้อคำถามทางลบ
		ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
ไม่รู้/ไม่มี	0	-
น้อยที่สุด	1	-
น้อย	2	-
มาก	3	-
มากที่สุด	4	-

เกณฑ์การให้คะแนน (ด้านที่ 2 สิ่งแวดล้อมในชุมชน(Environment)) 6 ข้อ

การให้คะแนน	ข้อคำถามทางบวก 6 ข้อ	ข้อคำถามทางลบ 6 ข้อ
		ข้อที่ 11, 12, 13, 14, 15, 16
ไม่รู้/ไม่มี	0	-
น้อยที่สุด	1	-
น้อย	2	-
มาก	3	-
มากที่สุด	4	-

เกณฑ์การให้คะแนน (ด้านที่ 3 ลักษณะทางสังคมประชากรของชุมชน (Sociodemographic)) 11 ข้อ

การให้คะแนน	ข้อคำถามทางบวก 5 ข้อ	ข้อคำถามทางลบ 6 ข้อ
		ข้อที่ 17, 18, 19, 20, 21
ไม่รู้/ไม่มี	0	4
น้อยที่สุด	1	3
น้อย	2	2
มาก	3	1
มากที่สุด	4	0

เกณฑ์การให้คะแนน (ด้านที่ 4 การดูแลสุขภาพจิตในชุมชน (Community Mental Health care)) 9 ข้อ

การให้คะแนน	ข้อคำถามทางบวก 9 ข้อ	ข้อคำถามทางลบ
		ข้อที่ 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36
ไม่รู้/ไม่มี	0	-
น้อยที่สุด	1	-
น้อย	2	-
มาก	3	-
มากที่สุด	4	-

ระดับคะแนนและการแปลผล (คำนวณจากคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน) มีรายละเอียดดังนี้

การแปลผล	ทั้งฉบับ	รายด้าน			
		ทุนทางสังคม	สิ่งแวดล้อมในชุมชน	ลักษณะทางสังคมประชากรฯ	การดูแลสุขภาพจิตฯ
ต่ำ	0 – 72	0 – 19	0 – 11	0 – 23	0 – 16
ค่อนข้างต่ำ	73 – 84	20 – 23	12 – 14	24 – 26	17 – 20
ปานกลาง	85 – 96	24 – 27	15 – 16	27 – 30	21 – 24
ค่อนข้างสูง	97 – 108	28 – 31	17 – 18	31 – 33	25 – 27
สูง	109 – 144	32 – 40	19 – 24	34 – 44	28 – 36

หมายเหตุ: กรณีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ .50 ขึ้นไปให้ปัดเศษขึ้น เช่น ค่าเฉลี่ยได้ 72.50 ให้ปัดเป็น 73

ด้าน	องค์ประกอบย่อย	ข้อที่	รวมข้อ
ด้านที่ 1 ทุนทางสังคม (Social Capital)	1.1 การสนับสนุนทางสังคม (Social support)	1-5	5
	1.2 เครือข่ายทางสังคม (Social network)	6-7	2
	1.3 ความเชื่อมั่นทางสังคม (Social cohesion)	8-10	3
ด้านที่ 2 สิ่งแวดล้อมในชุมชน	2.1 พื้นที่พักผ่อนในชุมชน (Green and recreation space)	11-12	2
	2.2 พื้นที่ปลอดภัยในชุมชน (Physical security and safety)	13-16	4
ด้านที่ 3 ลักษณะทางสังคมประชากรของชุมชน (Sociodemographic)	3.1 ความยากจน (Poverty)	17-18	2
	3.2 ครอบครัว (Family)	19-21	3
	3.3 วัฒนธรรมการดูแลสุขภาพจิต (Cultural)	22-27	6
ด้านที่ 4 การดูแลสุขภาพจิตในชุมชน (Community Mental Health care)	4.1 การส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต	28-32	5
	4.2 อุปสรรคของการเข้าถึงบริการสุขภาพจิต	33-34	2
	4.3 คุณภาพของบริการสุขภาพจิต	35-36	2
			36 ข้อ